

UIT DE ECONOMIST VAN 1946

In het voetspoor van het buitenland herleeft ook in ons land de belangstelling voor de kernproblemen der economische wetenschap. Na de – in verband met hun doel naar den omvang kleine – publicaties van Cobbenhagen en de Vries, werd de literatuur verrijkt met een magistraal werk van Hennipman, een werk, zooals de Nederlandsche economische literatuur er slechts weinige kent. (. . .)

De kern van dit werk wordt gevormd door het tweede tot en met het negende hoofdstuk. De schrijver, die hier aan het woord is, moet innerlijk overtuigd zijn van de juistheid der theorie, welker plaats hij meent te kunnen verstevigen door een zuivering van begrippen. Gewapend met het snoeimes en met een verbazingwekkende kennis van de literatuur schrijft hij door het bosch van meeningen en uitlatingen, welke het terrein zijner studie raken. (. . .) Ik zou Hennipman onrecht aandoen, indien ik met voorgaande den indruk vestigde, dat hij zich slechts een taalkundige zuivering ten doel stelt. Zijn streven is er niet minder op gericht om begrippen en opvattingen te toetsen aan hun houdbaarheid en noodzakelijkheid in het licht van later verworven kennis. (. . .)

„Het is een essentieele karaktertrek van de moderne theorie, dat zij uitgaat van het geheele stelsel van werkelijk aanwezige voorkeursoordeelen, waarin dus alle motieven volledig tot uitdrukking komen”. (. . .) „De systematiek der gedragswijzen, welke in onderscheiden omstandigheden mogelijk zijn, is nog slechts ten deele uitgewerkt; het stelselmatige empirische onderzoek tot toetsing der oude en het opsporen van nieuwe psychologische praemissen staat nog in zijn kinderschoenen”.

Hennipman noemt deze onvolkomenheden niet van principieelen aard. Men kan uiteraard over dit begrip strijden; de ervaring zal moeten uitwijzen in hoeverre de theorie zelf zal worden aangetast door de resultaten van deze onderzoekingen, welke ook Hennipman van harte toejuicht en waarvan hij de problematiek op scherpe wijze stelt. Zoo groeien de laatste bladzijden van zijn werk uit tot een staalboek van vraagstukken, welke in de toekomst om beantwoording vragen, daarmede het vermoeden wekkend, dat de „oppositie” – stroomingen onder de beoefenaren der economie in hem nog menigmaal een medestander zullen vinden.

Juist in dit laatste hoofdstuk komt de ontwikkeling van Hennipman's visie sprekend tot uiting. Het wekt verwachtingen dat hij, die een diepgaande kennis van de heerschende opvattingen paart aan een open oog voor het nieuwe, een der figuren zal zijn, wien het gegeven is door synthese en overbrugging de theorie tot nieuwen bloei te brengen.

A. de Graaff, *Dr. P. Hennipman*,
Economisch motief en economisch principe
(blz. 622-626).